

Penkios priežastys,
kodėl derėtų
atsisakyti unguorio

- Unguriui gresia išnykimas
- Ungurių žvejybos metu sugaunami subrendę unguoriai, kurie migruoja į nerštavietes
- Unguriai yra dažnas brakonierių laimikis
- Dauguma unguorių savo mėsoje yra sukaukę didelius kiekius teršalų
- Ungurius tyrinėjantys mokslininkai ragina uždrausti bet kokią unguorių žvejybą bent 10-čiai metų

Unguriui gresia išnykimas. Delsti negalima!

Ungurys (*Anguilla anguilla*) yra sena ir unikali žuvų rūšis. Fosilijos leidžia spręsti, kad unguoriai jau gyvuoja daugiau nei 70 milijonų metų. Vis dėlto, nors unguoriai išgyveno dinosauro laikus ir net Europos ledynmečius, kai dabartinės buveinės buvo užklotos šimtų metrų storio ledu, šiuo metu jiems kilo grėsmė išnykti.

Žuvis su paslapties šydu

Ungurys – viena iš nedaugelio tokių paslaptinių žuvų. Niekas iki šiol nėra užfiksavęs ar stebėjęs unguorių neršto, o ir tiksliai vieta, kur tai vyksta, nėra žinoma. Iki šiol nežinoma ir, kas

ungurius verčia migruoti į upes ir upelius, kokie aplinkos veiksniai lemia, ar iš lervutės vystysis vyriškos, ar moteriškos lyties individas, ir kaip subrendę unguoriai randa kelią atgal į nerštavietes. Mes rizikuojame nejučiomis išnaikinti unguorius, taip ir nesužinoję atsakymų į šiuos klausimus.

Pavojinga situacija

Ungurys yra įrašytas į IUCN (angl. International Union for Conservation of Nature, liet. Pasaulio gamtos apsaugos sąjunga) ir HELCOM (liet. Helsinkio komisija) Raudonąsias knygas kaip grėsmingai nykstanti (CR) rūšis, nes vertinant paskutinių trijų kartų laikotarpį į Europą sugrįžtančių unguorių kiekis sumažėjo net 97%. Ungurių vis dar yra, bet vis dažniau sutinkami tik pavieniai individai. Gaudydami ir vartodami migruojančius unguorius, mes smarkiai trikdomė šios fantastiškos žuvų rūšies atsistatymą. Todėl turime suteikti unguoriams galimybę netrikdomiems pasiekti nerštavietes.

Baltijos jūros regionas unguoriams yra ypač svarbus, nes unguoriai čia užauga dideli ir dažniausiai yra moteriškos lyties individai, nuo kurių ir priklauso bendra populiacijos būklė. Be to, jų nepavyksta veisti žuvininkystės ūkiuose, nes iki šiol nėra sukurta jų veisimo technologija. Visi žuvininkystės ūkiuose auginami unguoriai kažkada buvo sugauti laisvėje ir ūkiuose yra tik paauginami iki verslinio dydžio. Taip pat labai svarbu tai, jog unguoriai sukaupia didelius kiekius teršalų. Dėl šiuos priežasties Vokietijoje valdžios institucijos unguorį paskelbė žuvimi, netinkančia žmonių maistui.

Skaitykite daugiau
ccb.se/eel

Coalition Clean Baltic

Pagrindinės
grėsmės Baltijos
jūros regione:

- Užtvankos ir hidroelektrinės kliudo migracijai bei žaloja migruojančius unguorius
- Ungurys yra geidžiamas brakonierių laimikis
- Mėgėjiška ir verslinė subrendusių unguorių, migruojančių į nerštavietes, žūklė
- Teršalai ir unguorių parazitai, atkeliavę iš kitų kraštų
- Labai mažas vitamino B kiekis
- Sunaikintos arba prastėjančios būklės gėlavandenės buveinės

Skaitykite daugiau
www.ccb.se/eel

Coalition Clean Baltic

Unguriui gresia
išnykimas!

Kaip aš galiu padėti

- Kaip žvejas mėgėjas, sugavęs unguorį, aš galiu vadovautis principu „pagavai-paleisk“
- Kaip vartotojas aš galiu nesirinkti žuvų rūšies, kuriai gresia išnykimas
- Kaip šefas ar restorano savininkas aš galiu atsisakyti patiekalų iš unguorio arba iš tiekėjų bent jau reikalauti informacijos, kaip ir kur jis buvo sugautas
- Kaip valdžios atstovas aš galiu skatinti unguorių apsaugą, kad kuo daugiau subrendusių individų pasiektų nerštavietes ir sėkmingai išnerštų, sustabdyti jų žvejybą ir atverti migracijos kelius.

Nepakartojama ungurio istorija

Unguriai neršia Sargaso jūroje, kuri plyti į pietryčius nuo Kubos ir Bermudų salų. Ten iš ikrų išsiritusios lervutės keletą metų yra nešamos Golfo srovės, kol pasiekia Europos krantus, tada savarankiškai plaukia į mūsų upes ir ežerus. Ungurių lervutės geba įsisavinti deguonį per odą, o tai joms padeda įveikti beveik vertikalias kliūtis migracijos kelyje, o kai kuriais atvejais migruoti net žeme. Pasiekusios gėlus vandenį lervutės baigia migraciją ir kaupia atsargas, kurių prireiks kelionei atgal.

Unguriai gali išgyventi iki 80 metų amžiaus, o jų kūno išvaizda per gyvenimą keičiasi keletą kartų. Paskutinė ungurio stadija yra vadinama sidabrinium uguniu. Pasiekę šią stadiją unguriai pradeda paskutinę kelionę į gimtąsias vietas Sargaso jūroje. Migruodami jie nesimaitina ir

naudoja sukauptas atsargas. Keliaudami unguriai gali plaukti net 1000 m gylyje, o pasiekę Sargaso jūrą unguriai išneršia ir žūsta.

Paskutinėmis mokslinėmis žiniomis, unguriai migruoja gerokai ilgiau nei anksčiau manyta. Savo migracijos metu unguriai turi išvengti plėšrūnų, žvejų, užtvankų, hidroelektrinių turbinų, įveikti sunaikintas buveines ir užterštus vandenį, kol galiausiai pasiekia gimtąsias vietas. Pasiekę nerštavietes, jie neršia grupėmis skirtingu laiku. Tokia ungurių strategija sumažina nesėkmingo neršto tikimybę ir leido unguriams išgyventi iki šių dienų. Ungurių gyvenimo istorija ypatinga ir mes dar daug ko nežinome. Pavyzdžiui, ungurio kraujyje esantys toksinai gali sukelti raumenų ir širdies traukulius, kurie gali baigtis mirtimi. Tačiau šie toksinai dingsta termiškai apdorojus ungurį.

Faktai apie ungurį

Unguriui yra kilusi grėsmė išnykti! Mes turime nustoti jį gaudyti ir valgyti!

Ungurių populiacijos atsistatymas šiuo metu rekordiškai žemas, kelių kartų laikotarpiu jis sumažėjo net 97 %

Ungurius tyrinėjantys mokslininkai ragina uždrausti bet kokią ungurių žvejybą bent 10-čiai metų

Ungurių išlikimui ir apsaugai būtinas tarptautinis bendradarbiavimas, apimantis visą ungurio paplitimo arealą nuo Sargaso jūros iki Baltijos jūros regiono.

Kur buvai ir ką veikei prieš 20 metų

Dėl lėto augimo ir dėl to, kad visi unguriai priklauso vienai populiacijai, jų išteklių valdymas sudėtingas. Tačiau nepavykus jų išsaugoti, antros galimybės nebus. Išsaugojus vieną ungurį, vietoj jo gali sugrįžti 100 lervučių, tačiau šį pokytį sudėtinga pastebėti toje vietoje, kur taikomos apsaugos priemonės, nes lervutės nebūtinai ten atplauks. Kita vertus, unguriai gali būti 20-ties ar 30-ties metų, tad jie nėra 10 metų taikomų apsaugos priemonių nuopelnas. Tik po daugelio metų sužinosime, ar ungurių būklė toliau gėrėja, ar prastėja. Tam tiesiog reikia laiko. Ungurys reprezentuoja mūsų ilgalaikį aplinkos valdymą ir yra ryšys, kuris jungia mūsų Baltijos regioną su pasauliniu vandenynu. Pokyčiai Sargaso jūroje daro poveikį ungurių ištekliams Baltijos regione ir atvirkščiai. Tai pabrėžia būtinybę saugoti vienintelę žinomą ungurių nerštavietę.

Skaitykite daugiau
www.ccb.se/eel

LITHUANIAN
FUND FOR
NATURE

LIETUVOS ŽALIŲJŲ
JUDĖJIMAS

Coalition Clean Baltic